

Światowy Dzień Wody. Pamiętajmy o ptakach

2021-03-22

W Światowym Dniu Wody (22 marca) nie zapominamy o ptakach wodnych, które są doskonałym wskaźnikiem ilości i jakości wody w środowisku naturalnym.

Liczebność ptaków charakterystycznych dla obszarów wodnych i podmokłych badana jest w skali unijnej, krajowej i lokalnej. Unijny raport „State of Nature 2020” opracowany na podstawie danych przesłanych do Komisji Europejskiej przez wszystkie państwa członkowskie wskazuje, że wśród gatunków ptaków, których stan się poprawił, jest wodniczka. Wodniczka to niewielki ptak żyjący na bagnach, którego 25% światowej populacji gniazduje w Polsce. Dzięki działaniom ochronnym prowadzonym w ramach projektów LIFE głównie przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków oraz parki narodowe, a także działaniom rolno-środowiskowo-klimatycznym prowadzonym przez rolników notuje się wzrost liczebności wodniczki.

Monitoring Pospolitych Ptaków Lęgowych prowadzony przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wskazuje na gatunki ustępujące i gatunki zwiędzkie. Aktualną listę gatunków o niekorzystnym statusie ochronnym otwiera biegus zmienny, który ma status gatunku wymarłego na terenie kraju. Zagrożeniami dla tego gatunku jest osuszanie podmokłych łąk lub szybkie ich zarastanie trzciną i niszczenie terenów lęgowych, a dla ptaków wędrujących – ubywanie naturalnych plaż i ich nadmierna penetracja przez ludzi. Do gatunków silnie zagrożonych należą czajka, dubelt i błotniak łąkowy, czyli gatunki łąk podmokłych, które zanikają na skutek odwadniania i braku opadów. Przykładowo obecny stan czajki wynosi maksymalnie 40% stanu z roku 2000, co świadczy o zaniku tradycyjnego ekstensywnego gospodarowania w krajobrazie rolniczym.

Natomiast silny wzrost wykazują ptaki wodne: rybitwa czubata (ujście Wisły), łabędź krzykliwy i żuraw. Dwa ostatnie gatunki w ciągu ostatnich dwudziestu lat zwiększyły swoją liczebność o ponad 200%.

Dane te potwierdza Czerwona Lista Ptaków Polski. Najbardziej zagrożone grupy ptaków to siewkowe i blaszkodziobe, gdzie odpowiednio aż 70% i 61% gatunków wymaga szczególnej ochrony. Dominujące typy siedlisk, w których występują ptaki zagrożone, to mokradła i łąki w dolinach rzek, zbiorniki wodne i rzeki, a także wybrzeże morskie. Jak podaje Czerwona Lista, zagrożone ptaki wyraźnie częściej i liczniej występują we wschodniej Polsce.

Wychodząc naprzeciw potrzebom ochrony ptaków wodnych w obszarach Natura 2000, Sejmik Województwa Małopolskiego przyjął 10 marca 2021 r. uchwałę skracającą okresy polowań na następujące ptaki łowne: krzyżówkę, głowienkę, cyraneczkę, czernicę, łyskę, gęś gęgawę, gęś zbożową oraz gęś białoczelną w obszarach Natura 2000: Dolina Dolnej Soły PLB120004, Dolina Dolnej Skawy PLB120005 i Stawy w Brzeszczach PLB120009 na terenie województwa małopolskiego. Przesunięty został sezon polowań na ptaki w tych obszarach z 15 sierpnia na 15 września. Działanie to pozwoli wyeliminować we wskazanych obszarach Natura 2000 oddziaływanie na populację ptaków wodnych polegających na zabijaniu ptaków, ich płoszeniu, rozbijaniu stad rodzinnych i migracyjnych, wymuszanie częstszego przemieszczania się osobników żerujących na zbiornikach wodnych w czasie migracji. Uprawnienie sejmiku województwa do skracania, na terenie województwa, okresu polowań na zwierzęta łowne, wynika z art. 44 ust. 2 ustawy Prawo łowieckie.

[Natura 2000 Nature and biodiversity newsletter. Number 49, December 2020](#)

[Chylarecki P., Chodkiewicz T., Neubauer G., Sikora A., Meissner W., Woźniak B., Wylegała P., Ławicki Ł., Marchowski D., Betleja J., Bzoma S., Cenian Z., Górski A., Korniluk M., Moczarska J., Ochocińska D., Rubacha S., Wieloch M., Zielińska M., Zieliński P., Kuczyński L. 2018. Trendy liczebności ptaków w Polsce. GIOŚ, Warszawa](#)

[Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L. 2020. Czerwona lista ptaków Polski. OTOP, Marki](#)

[Uchwała Nr XXXVI/480/21 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie skrócenia okresu polowań na ptactwo łowne: krzyżówkę, głowienkę, cyraneczkę, czernicę, łyskę, gęś gęgawę, gęś zbożową oraz gęś białoczelną na terenie województwa małopolskiego w obszarach Natura 2000: Dolina Dolnej Soły PLB120004, Dolina Dolnej Skawy PLB120005 i Stawy w Brzeszczach PLB120009](#)